

Hvad vilde der være blevet af Parlamentsreformen, af Emancipationen, ja, eller naar vi gaae lidt længere tilbage, af Slavefriheden, ifald det ene Aars Parlament havde troet sig bundet ved, hvad der tidligere var blevet vedtaget? Denne Paastand om en saadan Continuitet af Beslutningerne i Landstthinget forekommer mig saa meget mere besynderlig, som den, der fremførte den, jo ikke kan være vidende om, at Landstthinget var den svage Side i Grundloven af 5te Juni, og, at man ligesaa Begyndelsen, lige fra den Tid, da Grundloven fremkom, ønskede en Forandring og en bedre Sammensætning af Landstthinget, og jeg troer ikke at paastaae for Meget, naar jeg siger, at den ærede Landstthingsmand, som saaledes vilde grunde Beslutninger i 1870 paa dem, der bleve tagne i 1856, selv har virket betydeligt for, at Landstthinget har faaet en ganske anden Sammensætning end den oprindelige. Men, som sagt, jeg skal ikke komme ind paa, hvad jeg egentlig havde ifinde at udtale, da det allerede er fremført fra anden Side med saa flaaende Grunde. — Hvad jeg derimod troer at burde gjøre opmærksom paa, det er, at, hvad der igaar er blevet anført om den forskjellige Kritik, der er konstateret paa Selveierjord og Fæstejord i Perioden 1845—49, vistnok fra begge Sider er blevet ganske besynderlig misforstaaet. Jeg faaer ved denne Leilighed ogsaa Anledning til at gjøre opmærksom paa, at det i det Hele ikke er saa aldeles let at beraabe sig paa og komme langt ind paa Forklaringer af statistiske Data. Det forekommer mig derfor, at man med Hensyn til saadanne Data, hvor det kommer an paa at anvende megen Kritik, for ikke at komme til at misbruge dem, hellere burde undlade at fremdrage dem her, men derimod holde sig til de Data, hvor der slet ingen Misforstaaelse kan finde Sted, og hvor Kritiken ikke behøver at gjøre sig den Umage som ved Fremstillingen af andre statistiske Oplysninger. Hvad der er vist, er, at de statistiske Oplysninger om Fæstes Overgang til Selveiendom ikke kunne misforstaaes, og det har forundret mig meget, at man, naar man dog vil benytte statistiske Oplysninger i denne Sag, ikke har holdt sig til det, der er soleklart, og det er, at i en

Periode af omtrent 20 Aar er Halvdelen af Fæstejorden paa frivillig Maade, ved frivillig Overeenskomst mellem Godseier og Fæster gaaet over fra Fæste til Selveiendom. Der behøves her ingen Kritik af de foreliggende Oplysninger; det fremgaaer af den blotte Anskuelse af Tallene, og det er efter min Overbeviisning det bedste og sikreste Argument for, at en saadan Tvangsløb er utidig, og at man ikke behøver at sætte Landet i Bevægelse for gennem Noget, der ligner eller er en Tvangsløb, at fremme det, som ved en naturlig Udvikling af Forholdene om ikke fjern Tid vil naae den Fuldbendelse, som vi Alle maae ansee for ønskelig. Men spørger man derimod om den Forskel mellem Selveierjord og Fæstejord, som er konstateret ved de Salg, som fandt Sted i Perioden 1845—49, saa maa megen Kritik anvendes; thi Sagen er ikke afgjort dermed, at man siger: For Selveierjord blev der i dette Tidrum betalt 962 Rd. pr. Td. Hartkorn, og for Fæstejord blev der jo i dette Tidrum ikke betalt mere end 608 Rd.; det er altsaa en Trediedeel mindre for Fæstejord end for Selveierjord. Disse Tal betyde, uden at man anvender Kritik paa dem, slet Ingenting, aldeles Ingenting. Dersom man vil benytte Perioden fra 1845—49 til Sammenligning med en senere Periode, saa maatte man for det Første have konstateret, at Gjennemsnitsprisen var udkommen efter et forholdsmeessigt lige Salg i de forskjellige Amter; thi medens der i den første Periode blev solgt Selveierjord i Kjøbenhavn og Svendborg Amter omtrent for 1,730 Rd. pr. Td. Hartkorn, blev der paa Bornholm ikke solgt Hartkorn — d. v. s. bornholmsk Hartkorn, reduceret til almindeligt Hartkorn — dyrere end 530 Rd. Vilde jeg altsaa sammenligne den ene Periode med den anden, maatte jeg have et forholdsvis lige Quantum af Selveiendoms-hartkorn i det ene og i det andet Amt, men dette vilde føre mig ind paa en meget dybtgaaende Kritik. Paa den anden Side er, som sagt, Fæstejorden, der blev solgt i disse Aar, 1845—49, solgt i Gjennemsnit til 608 Rd. pr. Td. Hartkorn, men, vel at mærke, af de 1000 Fæstegaarde, som ere blevne solgte i denne Tid, ere de 819 blevne solgte